

Restauratie van de serre "Jardin d'hiver" van het Koninklijk Kasteel in Brussel

Koninklijk Kasteel, Laeken (BE)

Volledige opdracht van stabiliteit, technieken en elektriciteit

Bouwheer
Regie der Gebouwen - Regio
Brussel

Architecten
Ma2 projects sprl - Chatillon
architectes

Kostprijs van de werken
€ 16,5 mln. excl. btw waaronder
€ 6,8 mln. voor de structuur

Studies
2019 - 2024

Uitvoering
2025 - ...

De serre "Jardin d'Hiver" maakt deel uit van een netwerk van serres dat tussen 1874 en 1905 werd gebouwd door architect Alphonse Balat tijdens het koningschap van Leopold II. Deze ronde serre van staal en gietijzer, met een diameter van 63 m en een hoogte van 26 m, en een totale oppervlakte van 3.480 m² (serreoppervlakte en verbindingsvleugels). Zij is het eerste gebouw en het meest imposante. De omvang van deze serre maakte de aanplant mogelijk van hoge palmbomen, waarvan de meeste nog dateren uit de tijd van Koning Leopold II.

Het bureau is verantwoordelijk voor de volledige restauratie van de serre, inclusief:

- de studie van de steiger en de toegangsmiddelen,
- de vervanging van vensterlatten naar het oorspronkelijke model,
- het verwijderen van vervuilde oude verflaag
- de behandeling door metallisatie van de structuur
- de vervanging van de verankeringen aan de basis van de structuur.

Er werden voorgravingen uitgevoerd om deze verankeringen in de stenen en bakstenen funderingsblokken te analyseren. De toestand van deze verankeringen werd gecontroleerd met behulp van kernboren en een endoscopcamera. Wij konden de nauwkeurigheid van de archiefplannen controleren en hun gezondheidstoestand. Wij kunnen vaststellen in hoeverre de ankers de nodige krachten kunnen weerstaan. De staat van corrosie rechtvaardigt hun vervanging

Op de structuur is de voornaamste aangetroffen pathologie corrosie ten gevolge van infiltratie en vooral condensatie. Wij hebben de meest geschikte restauratietechnieken bestudeerd om de duurzaamheid van deze te garanderen.

